

KESKENY ÚT

A Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet lapja 2000. márc.-ápr. III. év, 14. szám

**Térjete meg,
mert elközelített
a mennyeknek
országa**

Máté 3:2

**A szentek
állhatatossága**

**A történelmi
kálvinizmus
Hollandiában**

A próbák áldásai

**Az ószövetségi
kánon
terjedelme**

Mi a különbség?

**Szabadulás a
szabadság
fogságából**

ISTEN KÖZELÉBEN

A keresztt és az üres sír üzenete

A húsvéti ünnepkörnek két kiemelkedő eseménye a nagypéntek és húsvét I napjának hajnala. Nagypénteken feszítették meg Jézus Krisztust a Jeruzsálem melletti kivégző helyen, a Golgotán. Húsvét hajnalán pedig üresen találták Jézus sírját a végtisztesség céljából odament asszonyok. Angyal jelentette ki az asszonyoknak, hogy Krisztus feltámadott. Krisztus elvégezte a váltság munkáját a kereszten. A Mennyei Atya azzal nyilatkoztatta ki a váltság elfogadását, hogy Fiát feltámasztotta. A megváltás örömeit Krisztus tanítványaira bízta. A keresztyének feladata, hogy hírnökei legyenek a Krisztus által elvégzett kegyelmi tettnek. Az egyháznak minden nemzedékhez és minden néphez el kell juttatnia a nagy üzenetet: Krisztus karácsonykor emberré született, nagypénteken és húsvétkor megváltotta a világot. Ez a keresztyén szolgálat látszólag egyszerű és veszélytelen. A valóságban azonban koránt sem így van.

Krisztus sorsában osztozik a megváltást hirdető keresztyénség. Krisztust gyűlölte a világ. A kortárs zsidók másfajta messiást vártak. Nemzeti hős után áhítoztak, aki felszabadítja őket az idegen uralom alól, sőt a világ népei fölé emeli őket. Jézus nem olyanak jött. Ő olyan volt, amilyenek az Ószövetség lapjain olvasható, amilyenek Isten a próféták által megígérte. Nem e világból való volt. Idegen volt e világban. Nem kellett a korabeli zsidóknak, de nem kellett a korabeli pogányoknak sem. Karácsonykor ugyan még a zsidó pásztorok hódoltak népük nevében a betlehemi jászolnál, aztán a napkeleti bölcsek a világ pogány népei képviselőiben. Nagypénteken viszont minden az ellenkezőjére fordult. Akkor előbb a zsidó főtanács, aztán Heródes, végül Pilátus ítélte halálra. A kivégzést a pogány római katonák hajtották végre.

Mennyi megnemértéssel, félreértéssel, félremagyarázással, gyűlölettel találkozott Jézus Krisztus az alatt a néhány év alatt, ami alatt megváltói szolgálatát végezte. A kereszthalál lett a gyűlölet eredménye. Isten azonban jóra fordította azt, amit az emberek gonoszul gondoltak ellene. Krisztus kereszthalála egyszeri és tökéletes áldozat volt a világ megváltásáért.

Krisztus felkészítette övéit, hogy sorsába osztozzanak. Ez az osztozás legtöbb esetben nem jelentette és jelenti a mártírhalált. A keresztyénség idegen test a világban és a világ gyűlöli ezért, amint Krisztust gyűlölte. Szeretné magába olvasztani, asszimilálni a keresztyénséget. Sokszor maguk a keresztyének is megkísérlik, hogy hasonuljanak a világhoz. Ez csábítónak tűnik, hiszen azt remélik, hogy nem fogja bántani őket többé a világ és missziójuk is nyer általa. A világ egy alkalmazkodó keresztyénség üzenetét talán könnyebben elfogadja. Tényleg keresnie kell a keresztyéneknek a világhoz való kapcsolódási pontokat, de önfeladás nélkül.

Ha a keresztyének önfeladás nélkül hirdetik a nagypéntek és húsvét, a keresztt és az üres sír üzenetét, akkor használnak igazán a világnak. A keresztt és az üres sír üzenete örömteli. Az evangélium görög szava is azt jelenti, hogy örömhír. A keresztyénség örvendő vallás. A megváltottság örömeinek a hite és mindennapi megélése. A perspektíva és a remény vallása. A világ sóvárogva várja ezt az örömhírt. A megváltás az Isten szeretetéből történt, „mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”(Ján.3:16)

Dr. Dr. CSOHÁNY János

A szentek állhatatossága

Két dologról világosan beszél a Szentírás. Az egyik az istentelenség halálos veszélyéről, amelyben vannak, másfelől pedig az istenfélők biztonságáról. Mégis mindkét tanítás nagyon sok támadásnak van kitéve manapság. Ugyanis a mai ember nem könnyen egyezik bele abba, hogy létezhet biztos ismeret. Különösen nincs ilyen, mondják, a halál utáni léttel kapcsolatban. Hogyan tudhatnánk mi lesz a halál után? Mégis féltelmetes valóság az, hogy egyesek örökre el fognak veszni, mások pedig örök dicsőségben fognak részesülni. A Szentírás világosan tanítja ezt. Azonban továbblépve elmondhatjuk, hogy személyesen a mi életünkre nézve is létezhet, bizonyosság az eljövendő állapotunk felől. Vajon nem hallottunk arról, hogy hogyan haltak meg híres ateisták és érezték át halálos ágyukon a pokol közelségét? Vajon miért mondta Voltaire orvosa azt, hogy soha nem akar többé egy ehhez hasonló ember halálos ágyánál lenni? Vajon miért kiáltott fel így VIII. Henrik halálán: "Barátaim! Elvesztettem mindent: a királyságom, a koronám és a lelkemet." Másfelől azonban miért mondta Pál apostol: "Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: végezetre eltétetett nékem az igazság koronája, amelyet megad nékem az Úr ama napon." (2Tim. 4:7, 8) Vagy miért állította Luther halálos ágyán ugyanezt és imádkozott Ágoston ekképpen: "Ó, Istenem, hagyj meghalni, hogy élhessek." A válasz egyszerű. Ők tudták hova mennek.

Te, kedves olvasó, tudod-e hova tartasz? Van-e bizonyosságod afelől, hogy hol fogod az örökkévalóságot eltölteni? Tény, hogy üdvbizonyosság nélkül is lehet üdvözülni, és hamis üdvbizonyossággal is lehet pokolra jutni. Mégis Isten bizonyosságban akarja tartani az övéit, és nem folyamatos rettegésben, miért vetnéd meg tehát Isten csodálatos ajándékát az üdvbizonyosságot.

1. Mit jelent a szentek állhatatosságáról való tanítás?

Mindenekelőtt azt jelenti, hogy azok, akiket Isten kiválasztott, elhívott és új élettel ajándékozott meg, soha nem fognak elveszni, hanem bizonyosan üdvözülnek. Jelenti azt, hogy a keresztyén, akit Isten Lelke újjászült és bűneit megbánva, Krisztusért bocsánatot nyert, ezt az új életet soha el nem veszítheti, mert Isten hatalma őrzi azt az üdvösségre.

Kiknek szól tehát ez a tanítás? Semmiképpen nem azoknak, akik hitetlenek és megvetik Isten jóságát, amely megtérésre indítaná őket.

Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, így szól könyörülő Urad

Ézsaiás 54:10

Ugyanakkor nem szól azokhoz a képmutató vallásos emberekhez sem, akik egyháztagságukkal, külső mázsként magukra vett vallásosságukkal, ünnepi ájtatoskodásukkal remélik megszerezni a mennyet. Hogy lehet egy ilyen ember üdvössége felől bizonyos? Sehogy. Számára mindig titok marad, hogy elegendő "jót" tett-e ahhoz, hogy üdvössége felől bizonyos legyen. Akkor, kiknek adja Isten ezt az áldott bizonyosságot? Bizonyára csak azoknak, akik bűneiket felismerve elmondhatják, hogy minden érdemük egyedül Krisztus érdeme. Minden jóságuk, egyedül Krisztus jósága. Minden igazságuk, egyedül Krisztus igazsága. Akik tudják, hogy kegyelemből tartattak meg és ez kegyelem olyan hatalmas, hogy képes őket megtartani az üdvösségre.

2. Miért hisszük a szentek állhatatosságáról szóló tanítást?

A Biblia világosan tanítja. (Jn. 6:39; Róm. 8:30; 1Jn.2:19; 1Kor. 10:13; Jn.5:24) Ezt olvashatjuk a Róm 8.38, 39-ben: "Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban." Ugyanezt mondja a mi Urunk is a Jn.10:27, 28-ban: "Az én juhaim hallják szót és én ismerem őket, és követnek engem: és én örök életet adok nekik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből."

Isten lényéből következik ez.

Az ő hűsége nem változik és az ő ajándékai visszavonhatatlanok. Akiknek Ő igaz hitet adott, azt nem kéri vissza egy hét múlva. Isten mindenható voltából következik, hogy senki ki nem ragadhat az ő kezéből. Milyen Megváltó lenne az, akinek megváltottait, akik drága véren vásároltattak meg, valaki elszakítaná Megváltójuktól? Milyen fej az, akinek testét darabokra lehet szaggatni? Milyen vőlegény az, akinek mennyasszonyát valaki más szerzi meg? Bizony a mi Urunk változhatatlan, mindenható, gondviselő, egyedüli Feje és Ura egyházának.

Ha ilyen Urunk van ne kételkedjünk, hogy Ő akar és meg is tud őrízni minket az üdvösségre, az igaz hit által melyet ajándékba kaptunk tőle.

"Áldott legyen az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak az Atyja, aki újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által, romolhatatlan, szeplőtlen és hervadhatatlan örökségre, amely a mennyekben van fenntartva számunkra, akiket Isten hatalma őríz hit által az üdvösségre." (1Pt. 1:3-5)

BAGOLY Gyula

A történelmi kálvinizmus kialakulása Hollandiában

Hollandia nagy és sűrűn lakott gyarmatbirodalmában 1797-ben missziói társaság kezdte meg a református keresztyén térítés szervezett végzését. 1814-ben bibliatársulatot alapítottak buzgó reformátusok, akik így olcsó Biblia terjesztéséről gondoskodtak. Ennek ellenére a holland reformátusság lelki élete nem volt rózsás. A felvilágosodás feltámasztotta a vallási közönyt. A szomszédos Németországhoz hasonlóan és azzal egyidőben kialakult a holland református belmisszió.

Otto Heldring (1804-1876) református lelkész átfogó ébredési mozgalom megindítója lett. 1845-ben a bel- és külmisszió céljára megalapította a Keresztyén Barátok Társaságát. Az érzelmileg telített hit élesztésén kívül a szegények, árvák ügyét is felkarolta. Menhelyeket, árvaházakat és más szeretetszolgálati intézményeket épített ki. Felpezsdült az élet belföldön és megmutatkozott jótékony hatása a gyarmatokon, bár az utóbbi helyen sok bennszülött törzs mohamedán vagy buddhista volt. Ezek között a könyves vagy un. nagy vallások követői között rendkívül nehéz a keresztyénség terjesztése. Több sikerrel kecsegtetett a törzsi vallásoknak hódoló bennszülöttek térítése.

A holland anyaországi reformátusság között a XIX. században a nagy változást a történelmi kálvinizmus teológiája és mozgalma eredményezte. Ez a mozgalom néhány év alatt megszervezte a maga külön református egyházát, amit a magyarok lényegre tapintó elnevezéssel szigorú református egyháznak hívnak. Ez az elnevezés nem a holland megnevezés fordítása. Nemhogy gúny lenne, hanem megtisztelés és elismerés van benne. Hollandul Gereformeerde Kerken = Megreformált Egyháznak nevezik.

Abraham Kuyper (1837-1920) református lelkész tevékenységéhez fűződik a történelmi kálvinizmus és a szigorú református egyház létrejötte. Kuyper teológiáját, egyház-, és társadalomszervező munkálkodását hallatlan energia és gyakorlatiasság hatotta át. Nem filozófált és teológizált íróasztala mellett, hogy mit kellene tennie, hanem tette is amit elgondolt. Valójában nem volt új gondolatvilága. Kálvin János reformátori eszméit támasztotta fel hűséges ragaszkodással. Lerázta azokról saját korának avult porát és ki merte mondani, hogy Kálvin tanai nem avultak el, hanem a modern korban is érvényesek. Az igazi reformátusságnak szigorúan ragaszkodni kell a kálvini hitvalláshoz, mert az életet átforgató

erővel bír az utókorra. Elég volt az olyan mondásokból, hogy Kálvin tanításai felett eljárt az idő, vagy hogy azok jók voltak a XVI. században, de a felvilágosodott, szabadelvű korra már érvényüket veszítették és megvalósíthatatlanok.

Kuyper doktori disszertációjának írása készítette arra, hogy elmélyedjék a kálvini teológiában. 1836-ban lekipásztorra választották és a gyakorlati egyházi kérdésekkel találta magát szembe. Az élet akkorra már erősen szekularizálódott Hollandiában. Az egyház elvesztette vonzerejét, az emberekre gyakorolt befolyását. Kuyper meghirdette, hogy az egyház megújulása, a kálvini tanokhoz történő visszatérés révén, önkéntes alapon megszervezett hitvalló egyházban valósulhat meg. A hitvalló egyháztagok között szigorú egyházfegyelem valósítható meg, mert ezek lelkileg felébredt emberek, akik teljes elkötelezettséggel, példamutatóan élnek az egyházban.

Abraham Kuyper

Kuyper számos hasonló gondolkodású reformátusra talált, igaz, hogy főleg a nem lelkészi egyháztagok körében. Nem volt kevesebb ellenfeleinek a száma sem, akik ráadásul az egyházi vezetésben és a lelkészi karban foglaltak helyet. A kialakult küzdelem a XVII. századi hollandiai teológiai- és bizonyos fokig politikai küzdelem színeiben elevenedett fel. Akkor az arminiánus szabadgondolkodás elvetette a kálvini predestináció és más hitvallásos tanokat. Vele szemben a gomarizmus a kálvini tanokat védte. Kuyper a gomarizmus és Voetius elveit és gyakorlatát követte. Gisbert Voetius

(1588-1676) a kálvini ortodox tanítást és az élő keresztyén hitet ötvözte. Ezt követte Kuyper.

1880-ban Kuyper szabadegyetemet alapított Amsterdamban, amelyen bibliai és hitvallásos alapon tanítottak minden tantárgyat. Az orvoskaron sem vallották a darwinizmust. Az egyetem független volt az államtól, de az nem is szólhatott bele az ott folyó tanításba. Kuyper Ábrahám – ahogy a magyar szóhasználatban meghonosodott a neve – a teológiai karon a dogmatikát tanította Coccejanus szellemében. A Coccejanizmus azt vallotta, hogy Isten kegyelemből szövetséget kötött az emberrel. A Krisztusban kötött új szövetség a legtökéletesebb isteni kijelentést adta és a megváltást. Az üdvösség útja e szövetség megtartása. A kálvini eleve elrendelés tanát tanította. Vízválasztónak tartotta e tant a keresztyénség és pogányság között. Csak azt ismerte el keresztyénnek, aki vallotta a predestináció tanát.

(folytatás a 9. oldalon)

A próbák áldásai

A megpróbáltatások problematikájával foglalkoztunk az előző lapszámainkban. A mostaniban szintén a próbák körüli kérdéseket boncolgatjuk - remélem nem lesz unalmas. Úgy gondolom, hogy sok oldala van ennek a témának, ezért érdemes több időt rászánni. Az eddigiekben azokra a kérdésekre próbáltam választ adni, hogy kicsoda képes örömmel tartani a próbát, mit jelent örömmel tartani a próbát és hogyan kell örömmel tartani, azaz mit kell tenni konkrétan a próbák ideje alatt. Ebben a cikkemben ugyancsak a hogyan, illetve a miért kérdésekre keressük a választ. Tehát hogyan kell és miért kell örömmel tartani a megpróbáltatásokat. Felhívom az olvasók figyelmét a "kísértésekbe esni" szóösszetétel mélyebb értelmére, amely csak az eredeti görög szövegből tűnik ki. Az esni ige görög eredetije jelzi, hogy nem mi vagyunk okai, annak a válságos helyzetnek, amibe belekerültünk. Ez azért fontos, hogy megkíméljen bennünket olyan hasztalan kérdésektől, mint például: vajon hol tévedtem megint, vajon milyen bűnömnek a megrovásaként jött rám mindez, vajon miért büntet az Isten, stb.

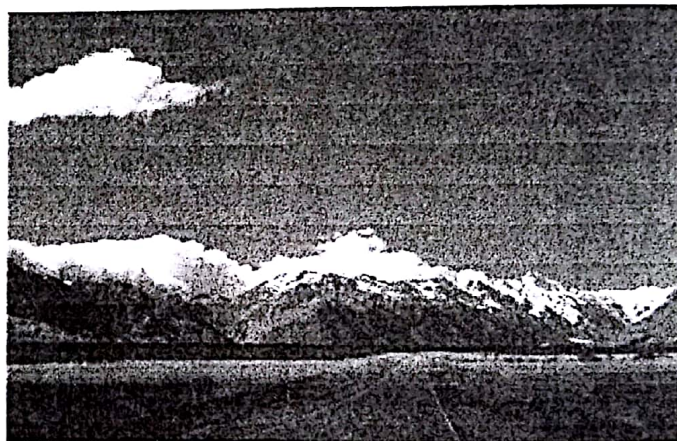
A "Hogyan tartja örömmel a próbát" kérdéssel már részben foglalkoztam, de most további vonatkozásait is elétárom. A válaszom a feltett kérdésre ez volt: úgy, hogy az eredményre tekint. A vajúdó asszony örömmel tartja fájdalmaikat, kínjait, mert az eredményre tekint. A keresztyén ember a próbákban a nyereséget keresi, a hasznot, az áldást. Tudja, hogy akik az Istent szeretik, azoknak minden a javukat szolgálja, még a megpróbáltatások is. Ábrahám próbája minden bibliaolvasó ember előtt ismeretes, amelyben szeretett fiának a feláldozása volt a tét. Javára vált-e ez a próba Ábrahámnak? Meg vagyok győződve, hogy igen. Tulajdonképpen e próba kiállása által igazoltatott Ábrahám hite. Ezt olvassuk Jakab leveléből: "Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonítottatott néki igazságul..." (2:23). A hit a próba kiállása által igazoltatik. A hitet a cselekedet igazolja. Itt felmerülhet bennünk egy kérdés: vajon tudta Ábrahám előre, hogy ez a próba a javát fogja szolgálni vagy csak utólag döbönt erre rá? Nem tudjuk, hogy mi ment végbe Ábrahám szívében, ezért talán nem is érdemes megkísérelnünk pontos választ adni a feltett kérdésre - ha a kedves olvasónak van tippje, készséggel fogadjuk, - azonban egy biztos: Ábrahám ismerte és szerette az Urat. Tudta, hogy Isten nem tévedhet és hogy nem kegyetlen. Még ha nem is értette volna, hogy miként lesz ez számára hasznos, azt biztosra tudta, hogy Isten szereti Őt és nem akar rosszat neki. Ismerte az Istent és ezért rábízta magát. Szerette az Istent és ezért engedelmeskedett Neki.

A keresztyén ember tudja, hogy a próbákból számára nyereség származik - ha ennek nincs is mindig tudatában. Tudja, hogy amikor nyomás alatt van, jobban növekedik. Olyan természete van, mint a pálmának, amely súly alatt jobban nő, ill. jól nő. A keresztyén élet olyan, mint a virág, mely a zápor után áraszt jobb illatot. Vagy mint a diófa, mely verés közben adja a legtöbb gyümölcsöt.

A próbák, a szenvedések áldást rejtegetnek magukban. Ismerjük Az Úr csodásan működik kezdetű énekünket, amelynek második szakasza így kezdődik: "Ne félj tehát kicsiny csapat, ha rád felleget borul, / Kegyelmet rejt s belőle majd áldás esője hull..." A fellegek áldást rejtegetnek a hívó ember számára. Kétféleképpen áldás a keresztyén ember számára a próba: gyengíti az óembert és erősíti az új embert.

1. Gyengíti az óembert. Gyengíti a bűn emberét.

Olyan a nyomorúság az istenfélő ember számára, mint a javítóintézet. Személyeskedések által javít minket a mi Urunk. Bűnös természetünk sokféle betegségben szenved: macacsság, büszkeség, kapzsiság, fősvénység, irigység, képmutatás, falánkság, önzés, önteltség, hitetlenség, képtelenség, aggodalom, stb. Ezeket a "betegségeket" kúrálni kell. Isten tudja, hogy a különféle betegségeinket milyen kezeléssel, gyógyírral lehet orvosolni. Az adagot is pontosan fel tudja írni, nem ír túl sokat, de nem ír túl keveset sem. Megaláztatásból háromszor egyet naponta - vagy

kevesebbet, a kór súlyosságától függően. Kudarcból egyet hetente. Üldöztetések, bántalmazások az Orvos előírása szerint. Az elbizakodottságra is jó gyógyszer a hitünk miatt ért támadások, sértések. Ez csak egy pár példa a kezelésekből. Ábrahám Wright írja: "Gyógyítva vagyok betegségem által, gazdagítva szegénységem által, és erősítve gyengeségem által." Akkor vagyok erős, amikor tudatában vagyok gyengeségemnek. Akkor vagyok gazdag, amikor rájöttem, hogy semmim sincs. Akkor vagyok egészséges, amikor nem titkolom betegségemet.

"A szegénység és a szenvedés elveszik azt az üzemanyagot, amely elteti a büszkeséget" Richard Sibbes.

2. Erősíti az újembert. Erősíti a hitnek emberét.

A próbák alatt megteremjük azokat a gyümölcsöket, amelyeket nem tudnánk felmutatni zavartalan körülmények között. A próbák előhozzák belőlünk azokat az erőnyeket, amelyekkel mi sohasem rendelkezünk. Ilyeneket, mint: önmegtagadás, önzetlenség, szerénység, alázatosság, őszinteség, mértékletesség, bizakodás, buzgalom, stb. A próbák ideje nem csupán javítóintézet, hanem iskola is.

(folytatás a 9. oldalon)

AZ ŐSZÖVETSEGI KÁNON TERJEDELME

A palesztinai zsidók kánonának és a korai keresztény egyház bizonyoságtételének történelmi vizsgálata ugyanarra enged következtetni, mint az előző részben felsorolt bizonyítékok: az apokrif iratok nem tartoznak az ihletett könyvek közé.

Figyeljünk most Josephus Flavius¹, a zsidó történész bizonyoságtételére, aki *Apion ellen* című írásában, melyben a judaizmust védelmezi a görögökkel szemben, ezt mondja: "Mert nincs nekünk megszámlálhatatlan sok könyvünk, amelyek ellentmondának egymásnak (amint a görögöknek van), *hanem csak 22 könyvünk*, melyek feljegyzései az elmúlt idők teljességét foglalják magukba, és amelyekről méltán hisszük, hogy isteni eredetűek. ...És hogy milyen rendíthetetlen hitelt adtunk népünk ezen könyveinek, egyértelmű abból, amit már oly sok, régen elmúlt év óta teszünk, és senki sem volt oly bátor, hogy bármit is el mert volna venni belőle, hozzá mert volna adni vagy megváltoztatni, mert minden zsidó számára már születésétől fogva természetes volt, hogy nagyra értékeljék az isteni doktrínákat tartalmazó könyveket, melyektől nem térhettek el, sőt ha a helyzet megkövetelte készségesen életüket kellett adniuk értük."

Más bizonyíték a babilóniai Talmud² is, melynek keletkezési idejét Kr.e. 200-ra teszik. A Talmud Baba Bathra néven ismert része, *csak azokat a könyveket sorolja fel, amelyek a héber Bibliában és a mai protestáns Bibliákban találhatók*. Az apokrif iratok nem szerepelnek ezen a listán.

Philo,³ a tanult alexandriai zsidó véleménye a kánon tartalmáról íásaiban található ószövetségi idézetekből és az azokhoz fűzött magyarázataiból derül ki. Eichorn J. G. aprólékosan áttanulmányozta Philo műveit. Következtetése az, hogy Philo végső tekintélyként hivatkozik a héber kánon könyveire, kivéve Ezékiel, Dániel, Példabeszédek és az Énekek éneke könyvét. Csupán alkalom híján nem említi őket és nem azért mintha szerinte ezek a könyvek nem lennének ihletettek. *Azonban az apokrif iratokat sehol sem idézi, még csak nem is említi.*

A Septuaginta tartalmazza az apokrif iratokat. Ez azt jelentené, hogy Alexandriában az apokrif iratokat is a kánon részének tekintették? Bizonyára nem. Nem sokkal Krisztus halála után felfedezték a kódexet. Napjainkban könnyű egy nyomdásznak felmérni a nyomtatandó anyag terjedelmét és az ahhoz szükséges papíroldalak számát. De azokban az időkben először a könyvet kellett elkészíteni és csak azután beleférni. Különösen ha tekercsről kel-

lett másolni, könnyen megeshetett, hogy értékes oldalak maradtak üresen. Ezért az író hasznos, hitépítő irodalmat másolt oda. Végül pedig kialakult az a hajlam, hogy ezeket az ihletett könyvekkel társítsák és továbbmásolják őket. Valószínű, hogy ez történhetett, mert az egyházatyák írásai alapján kimondhatjuk, hogy *az apokrif iratok nem szerepeltek a korai egyház kánonában*. A sok bizonyíték közül hadd említsünk néhányat nevet: szárdísi Melito, Origenes, Alexandriai Athanasius, Jeruzsálemi Cyrillus, Ciprusi Epiphanius, Kisázsiai Amphilocius, Nazianzi Gergely, Jeromos, Hilarius poitiersi püspök és az olasz Rufinus. *A Vulgátában benne voltak az apokrif iratok, de maga Jeromos, a fordító, nem tekintette őket a Biblia részének*. A Vulgata elterjedésével az apokrif iratok is elterjedtek.

Végiggondolva az olvasottakat fel kell tennünk a következő kérdést: *Akkor miért fogadja el a katolikus egyház a Tridenti Zsinat (1546) óta az apokrif iratokat és fenyegeti átokkal azokat, akik nem osztoznak véleményében?* Hiszen nemcsak a történelmi tények cáfolják állítását, hanem a saját, korábbi tanítása is. Például 600 körül Nagy Gergely pápa idézve az I. Makkabeusból ezt mondta: "Beszédet mondunk olyan könyvekből, melyek habár nem kánonikusak, mégis kiadásra kerültek az egyház épülésére."³ A tanult Xiemenes kardinális Complutensian Polyglot című művének előszavában, melyben ez áll "X. Leó pápának dedikálva és általa jóváhagyva."⁴, kimondja, hogy az apokrif iratok nem tartoznak a kánonhoz. És ez épp a reformáció előtt volt! Világos tehát, hogy a katolikus egyház nem a tények, hanem a célszerűség alapján döntött így. A reneszánszsal kezdődően megélné a héber, és így a zsidó ószövetségi kánon iránti érdeklődés. A protestánsok túlnyomó többsége, ismerve az igazságot, nem fogadta el az apokrif iratokat. Tudjuk, hogy emberi dolog úgy tekinteni az ellenfélre, hogy az mindenben téved. Ugyanakkor, Róma egyházában már több évszázados hagyománya volt az apokrif és bibliai könyvek istentiszteleteken való felolvasásának. Ennek a hagyománynak a megváltoztatása tévedésnek tűnt volna a pápa részéről, ami csorbította volna végső tekintélyét. A purgatórium tanának alátámasztásához is szükség volt az apokrif iratokra, tudniillik a 2 Makkabeus 12:40-45 szerint Júdás halott emberért imádkozott.

Következésképpen, a történelmi bizonyítékok alapján állíthatjuk, hogy az apokrif iratok nem fogadhatók el a kánon részeként. Bizonyára jó lenne, ha minél több keresztyén olvasná az apokrif iratokat, egyrészt mert jobban megismerkedhetnének a történelemmel, másrészt mert ez kánonikus mivoltukkal kapcsolatos kérdésekre derítene fényt.

PÁLL Levente

¹ Josephus Flavius zsidó hadvezér volt a Kr. utáni 66-tól 70-ig tartó zsidó-római háborúban. A rómaiak fogságába került és barátuk lett. Írásai felbecsülhetetlen értékűek.

² A Misna és a Gemará gyűjtőneve. A Misna a zsidó szóbeli hagyomány törvényeinek gyűjteménye. Gemará a Misna bővebb kifejtése.

³ Green, *Introduction, Canon*, p. 176.

⁴ *Ibid.* 177

Mi a különbség?

Napjainkban a keresztyén embert rengeteg olyan hatás éri, amely nem Isten Igéjére épül, hanem az emberi értelmre alapszik. Ez különösen érvényes a nevelés területén, ahol különféle kutatásokra és megfigyelésekre hivatkozva az orvostudomány és a pszichológia közösen próbálják meggyőzni a mai keresztyéneket arról, hogy a Biblia tanítása a nevelésről elavult és régi. Ennek ellenére azt tapasztaljuk, hogy a pedagógia és a családon belüli nevelés rég nem volt olyan válságban, mint az elmúlt három évtizedben.

A tudósok szerint a gyereket hétéves koráig lehet nevelni, utána csak kiegészíteni tudjuk, amit elmulasztottunk, de gyökeres változásokat már nem tudunk elérni gyerekünk gondolkodásában és magatartásában. A legtöbb ember számára természetes dolog, hogy gyermekét bölcsődébe, később óvodába, majd iskolába járattja, és észre sem veszi azt, hogy gyermekét - a nevelés szempontjából legkritikusabb időszakban - nem saját maga nevelte, hanem az állam és annak intézményei. Miért baj ez, teszik fel sokan a kérdést? Hiszen a szülők dolgoznak, a nagyszülők foglaltak, a gyermeket meg nem lehet otthon hagyni egyedül. Tudatában vagyunk annak, hogy ezeket a társadalmi és gazdasági nehézségeket nem tudjuk megszüntetni egy újságikkal által, de mégis megpróbáljuk bemutatni, hogy mi a különbség, ha a legkritikusabb időszakban a gyerekünk a családban, keresztyén környezetben és nem az állami intézmények gyakran Krisztus ellenes környezetében növekedik.

A humanista nevelés megalapítói

A humanista nevelés első nagy képviselője Jean Jacques Rousseau, francia filozófus. Ő intézte az első komoly támadást azon bibliai tanítás ellen, amely szerint a gyermekek bűnös természettel születnek.

Milyen ember volt Rousseau? A gondolataiért és írásaiért elismert filozófus erényekben szegény volt és nem szerette a gyerekeket. Ágyasától született öt gyermekét már születésük pillanatában egy olyan árvaházba vitette, ahol átlagban három gyerekből kettő meghalt még egyéves kora előtt. Gyerekeinek nem adott nevet, nem jegyezte fel születésük dátumát, és még nemükre sem volt kíváncsi!

Évekkel később, a deista Voltaire nyilvánosan elítélte öt gyermekgyilkos magaviselete miatt. Védekezésül, Rousseau közölte álláspontját, mely szerint az ember jónak születik, nincsen benne semmi bűn és képtelen gonoszra gondolni vagy cselekedni. Szerinte, a gyerekek mindaddig ártatlanok maradnak, amíg a felnőttek szokásai és gondolatai meg nem fertőzik őket. A gyerekek nem saját természetük miatt, hanem a szülők és a tanítók miatt viselkednek néha gonoszul, ezért nevelésüket inkább az Államra kellene bízni. Mivel a természet önmagában jó és tiszta, a gyerekek pedig a természet származékai, ezért ők is jók és tiszták. Tehát a társadalomnak az a feladata, hogy a gyereket a természet folyamatára bízta, és ezt a szerepet csak az Állam tudja teljesen betölteni.

Rousseau gondolatait követte Henry David Thoreau tizenkilencedik századi filozófus és író, aki szerint minden gyerek a természetben születik, és ezért arra kell bátorítani, hogy egy szabad és független életet éljen, ami a természet világára is jellemző. Thoreau szerint, aki megpróbálja változtatni a természet útját, az megrontja a gyermeket.

Arnold Gesell volt az, aki Rousseau és Thoreau gondolatait továbbvitte. Szerinte a gyerek azért rossz, mert az ő természeti jóságát megrontotta korlátokkal teli és nem demokratikus környezete. A gyerek szövetségben születik a természettel, annak része, és egységben van a természet jóságával; a biológiai evolúció megtisztított és tökéletesített terméke. Gesellnek volt az ötlete, hogy a gyermeket olyan demokratikus családban neveljék, ahol mindenki egyenlő, és szavazati joggal rendelkezik. A szülők haverként viselkedjenek, és korlátlan szabadságot biztosítsanak a gyerekeknek. Gesellnek és társainak gondolatai hamarosan behatoltak az egyetemekre, ahonnan továbbterjedtek a társadalom minden szférájába.

Rudolf Dreikurs, bécsi születésű amerikai pszichiáter és pedagógus nem annyira ismert, de mégis óriási hatással volt az amerikai társadalom élvonalára, amely tovább befolyásolta a világtársadalmat. Dreikurs elvetett mindenféle autoritást a társadalomban és a családon belül. A családtagok közötti felsőbbrendűséget teljesen elítélte. A büntetést és a jutalmazást egyaránt károsnak találta, mert mindkettő azt bizonyítja, hogy valaki felsőbbrendű a családban. Dreikurs hitt abban, hogy a gyerekek joga van önmagáért dönteni, önmaga fölött rendelkezni, és elutasítani a mások uralkodását. A jövő családját úgy képzelte el, mint egy kis közösséget, amelyben bárkinek joga van összehívni a "családi tanácsot", amely a szülők helyett vezeti a családot. A "szülő" kifejezést úgy értelmezte, hogy egyenlő de különböző. Apa és anya a gyerek barátai, nem képviselnek többé autoritást. Dreikurs gondolatait néha még kollégái is szélsőségesnek nevezték, ennek ellenére bekerültek az egyetemi tananyagba. Az amerikai pszichiáter összetévesztette a nevelés célját annak módszereivel, és egy olyan családról, társadalomról álmódott, amelyben egyenlőség és rend van autoritás nélkül.

A bemutatott álláspontok tükrözik, hogy amikor figyelmen kívül hagyjuk a Szentírást, és az emberi elme feltételezéseire bízunk magunkat, akkor a következmények beláthatatlanok lehetnek. Rousseau és társai által megalkotott elmélet alkotja a mai hivatalos álláspontot, mely szerint az ember jónak és tisztának születik, azonban külső körülmények hatására (család, nevelők, környezet) kezd rosszat gondolni és cselekedni. Ezt képviselik mindazok az állami vagy más intézmények is, amelyek ma már nem a Szentírás szerint nevelik gyerekeinket.

A következő részben a biblikus álláspontot fogjuk bemutatni, amely jelenlegi népszerűtlensége ellenére is az egyedüli alternatívát jelenti a keresztyén ember számára.

ZOLTÁN Zsolt

Szabadulás a szabadság fogságából

A fenti cím kapcsán sokan gondolhatják, hogy fogalomzavarral küzdök, hisz a szabadulás célja minden esetben a szabadság visszanyerése és nem pedig az elvesztése. Ha azonban megvizsgáljuk a körülöttünk élő emberek életét, arra döbbenünk rá, hogy nagyon sok embertársunk, talán mi magunk is a „szabadság foglyai” vagyunk. Szeretnénk szabadok lenni mindenkitől, aki csak áthúzza saját számításainkat, terveinket, akaratunkat – legyen az ember vagy akár maga Isten is – és közben észrevétlenül különféle szenvedélyek rabjaivá válunk.

A hetvenes évek elején láttam meg a napvilágot, életem nem sokban különbözött a velem egykorú honfitársaimétól. Mint az erdélyi magyar családok nagy részében, úgy nálunk is kijárt nem csak a „császárnak”, hanem Istennek is, ami az övé. Szüleim annak a rendje-módja szerint megkeresztelték, majd később elküldtek a konfirmációi előkészületekre és sikeresen meg is konfirmáltam. Nem tagadtam Isten létezését, sőt volt bennem egy rejtett istenfélelem is, amely abban nyilvánult meg, hogy majdnem minden este megköszöntem Istennek az elmúlt napot, segítségét kértem az elkövetkezendő napra és elmondtam a Miatyánkot is. Eme tevékenységem megmaradt a legádázabb szabadságkeresésem közben is. Emiatt reménykedtem is abban, hogy mindez sokat fog számítani az ítélet napján, még azt sem tartottam kizártnak, hogy örök életem lesz. A tanulmányi eredményeim jók voltak, szüleim csendes, szófogadó gyermekként jellemeztek.

Életemben nagy fordulat állt be, amikor a szüleimtől távol kezdtem a középiskolai tanulmányaimat. Barátkoztam azokkal a dolgokkal, amiktől a fiatalok (és idősek) nagy része a boldogságát reméli, és amiktől ez idáig szüleim féltő szeretete óvott. A Rock zene „szabadságról” szóló üzenete által hamarosan terhemre volt minden szabály, korlátozás. Lázadtam, és ha lehetett át is hágtam minden szabályt, amely valamitől meg szeretett volna fosztani – óvni. Ebből fakadóan, rövidesen ellenségeimmé lettek a tanáraim, a rendőrök, iskolai nevelőim, sőt az értem aggódó szüleim is – mindenki, aki csak vette azt a bátorságot, hogy az én akaratomat keresztezze. Úgy tekintettem rájuk, mint akik a szabadságomtól akarnak megfosztani. Isten rendelkezéseit nem ismertem, így benne nem láttam ellenséget, sőt továbbra is azt gondoltam, hogy az életem rendben van vele. Mivel igyekeztem mindent megpróbálni, amitől óvtak, rövidesen különféle szenvedélyek rabja lettem, tanulmányi eredményem nagyon leromlott, az iskola legproblémásabb diákjai közé kerültem. Miközben a „szabadságomat” próbáltam kivívni, hogy senki ne szóljon

bele az életembe, aközben különféle szenvedélyek foglya lettem. Rossz helyen kerestem a szabadságomat, így fogollyá lettem. Amitől én vártam a szabadságot, az csak megkötözöttséget, rabságot tudott adni.

Amikor a kisvárosunkban is elég hírhedté váltunk, az emberek egy része félt már tőlünk, akkor egy lelkész megállított bennünket a kocsma fele tartó utunkban és meghívott egy ifjúsági bibliaórára. Nevettünk az ötleten, de egy néhány hétre rá végül csak elmentünk. Jól

szórakoztunk, zavartuk az alkalmakat, de közben akarva-akaratlanul Isten igéjéből is megtudtunk egy néhány dolgot. Nem kellett sok időnek eltelnie addig, amíg rádöbbentem arra, hogy az Istennel való kapcsolatom felőli megnyugvásomnak nem sok valós alapja van. Csak azért tűnt úgy, hogy minden rendben van az életemben Istennel kapcsolatban, mert nem ismertem az Isten rendelkezéseit. Az általam ártatlanul hitt szórakozásokról kezdett kiderülni, hogy Isten előtt utált dolgok. Nemsokára már azt is beláttam, hogy vál-

toztatnom kell az életmódomon ahhoz, hogy az Isten előtt is kedves legyek, de nagyon sok dologról sajnáltam lemondani. Úgy gondoltam, hogy ezáltal a szabadságomat veszítem el, és nem marad más, mint korlátok. Félttem kiengedni a kezemből mindazt, ami számomra a szabadságot jelentette, de ami valójában megkötözött, foglyaként tartott.

Három hónapon keresztül rendszeresen látogattam az istentiszteleteket, bibliaórákat, elméletben egyre inkább egyetértettem Isten elvárásaival, de a gyakorlati lépésre – a megtérésre – nem került sor a korlátoktól való félelmeim miatt. Egy istentiszteleten Isten igéje nem csak a fülemig, az elmémig jutott el, hanem megérintette a szívemet is, legyőzte az ellenállásomat. Feladtam szabadságomat és Krisztus igáját vettem magamra. Nem kellett sok időnek eltelnie ahhoz, hogy belássam, hogy Krisztusban lettem valóban szabadddá. Most már nem vagyok köteles engedelmeskedni mindannak, ami az eddigi életemben elengedhetetlen volt, még akkor is ha tönkre tette az életemet.

Nagyon sokan esnek továbbra is abba a csapdába, amelyben én magam is fogoly voltam. Olyan dolgokhoz ragaszkodnak a szabadság jogán, amelyek megkötözik, foglyul ejtik őket, amelyek tönkre teszik egészségüket, családjukat, kapcsolataikat és végül az örök kárhozatra juttatják őket. Nem elég a szabadságot keresni, hanem fontos az is, hogy ott keressük, ahol megtalálható: Jézus Krisztusnál.

SZÁSZ Attila

A ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt.

A KGTMI elsőéves diákjaként arról szeretnék írni, hogy hogyan telt az első félév, milyen az intézetben a diákélet.

Számomra kissé nehéz volt megszokni, mert még sohasem voltam az otthontól távol hosszabb ideig, nem laktam kollégiumban, és nem voltam katona. Ugyanakkor Isten országának még gyerekcipőben járó polgára vagyok, így hát azt is meg kellett szokjam, hogy egy olyan közösségbe kerültem, ahol túlnyomórészt felnőtt vagy érett keresztyének vannak.

A tanulás mindig is nehezen ment, ezért soha nem tanultam intenzíven, naponkénti gyakorisággal. Talán ezt a legnehezebb megszoknom, hogy rendszeressé tegyem a tanulást. Voltak napok az első hetekben, amikor annyira lehetetlennek láttam megtanulni a leckéket, hogy a meghátrálás gondolata vetődött fel bennem. Hála az Úrnak, hogy Ő vigasztal ilyenkor is. Az íróasztalom felett van egy lap, amelyre nagy betűkkel ki van nyomtatva a következő íge: „És hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítalak téged, és te dicsőítesz engem.” Zsoltárok 50:15

Hálát adhatok az Úrnak, mert Ő adja ezeket a próbákat, és ezáltal megláthatom tehetetlenségemet és erőtlenségemet, és azt, hogy egyedül Ő a segítségem a próbák idején is, és nekem nincs más mit tennem, csak dicsőítsem Őt.

Az intézetben a program nagyon zsúfolt, és így kevés szabadidőnk van. Amikor nincsenek óráink, akkor missziói munkát végzünk, nagyrészt a kismamák között

és az öregotthonban. Az időhiány miatt a diákok közötti kommunikálás is sokszor akadozik vagy szünetel. Nem mindig sikerül a problémákat, nehézségeket megbeszelnünk, ha pedig megbeszéljük, azt elégségesnek véelve nem vesszük közösen az Úr elé azokat.

Tanáraink jól tanítanak (ezt nem azért írom, mert esetleg elolvassák a cikket, hanem mert valóban megértő és segítőkész tanárok). Felügyelő tanáraink sokszor túl sokat foglalkoznak velünk diákokkal és az intézet vezetésével, és ez sajnos saját családjuk vagy családalapítási tevékenységük rovására megy.

Ha néha mégis sikerül egy kis szabadidőt szakítani, akkor focizni szoktunk, vagy asztaliteniszezünk. Ezek ritka és emlékezetes események.

Említésre méltó még az intézetben levő étel is, ami nagyon finom és bőséges, és ennek következtében a diákok szinte kivétel nélkül vállalodnak derékból.

Visszatekintve tehát alapvetően jó volt az első félév, a nehézségek ellenére is. Különösebb meglepetés nem ért az intézetben, hiszen az Erdélyben dolgozó testvérek megpróbálták mindent elmondani az intézetről. Abban a tudatban folytathatom tovább, hogy az Úr nem hagy feljebb kísértetni, mint ahogy elszenvedhetném, sőt, Ő adja a kimenekedést is. (2 Kor. 10:13)

Tanulásra buzdítva minden olvasót, a következő bibliai verset idézem: „A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme és a Szentnek ismerete az eszeség” (Példabeszédek 9:10)

TAMÁS Sándor

Hálaadás

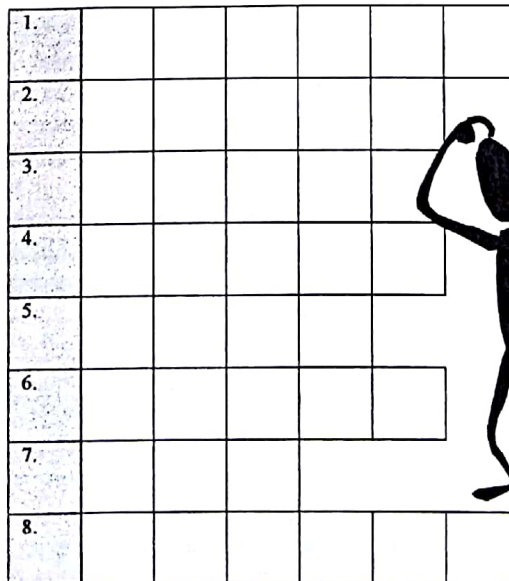
Oly jó Uram, benned bízni,
téged áldani és magasztalni!
Öröm van a szívemben,
mert te vagy az én Istenem.
Békesség uralkodik bennem,
mert te megváltottál véreden.
Hogyan tudnám meghálálni,
mint életem Néked szentelni?
Egyedül csak Tenéked élni,
és szüntelenül Rád figyelni.

Add Uram, hogy szeretni tudjak,
és a testvéreknek szolgálgjak!
Hisz ha szeretet nincs énbennem,
mit ér az egész életem?
Segíts nekik örülni,
szent csókkal köszönteni.
Egyedül csak Tiéd a dicsőség,
és szívem e vágytól ég.

GÁL Erika

Fejtörő gyermekeknek!

BORSÓ Jenő

1. Ki volt Safira férje?
(Ap. Csel. 5:1)

2. Kit hívott le Jézus a fáról? (Lk. 19:5)

3. Kit öletett meg Dávid? (2 Sám. 11:15)

4. Ki volt Bethuélnek a leánya? (1Móz. 24:15)

5. Ki ölte meg a Baál prófétáit? (1Kir. 18:40)

6. Kit büntetett Elizeus poklossággal? (2Kir. 5:27)

7. Ki volt Sámuel édesanyja? (1Sám. 1:20)

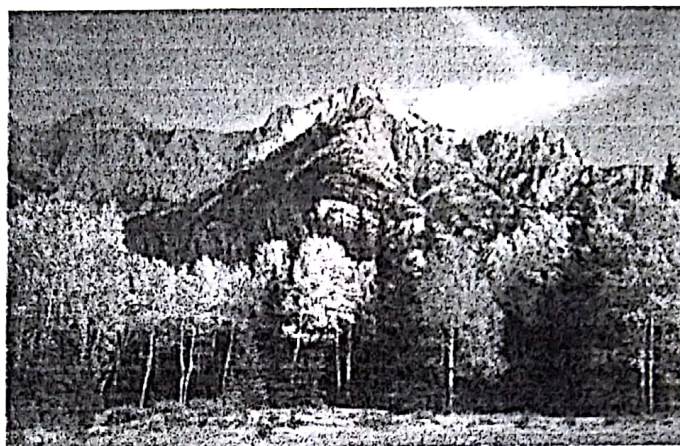
8. Ki volt János apja?
(Mk. 10:35)

A keresztyénség hatókörében tartozónak vallotta Kuyper a politikai, társadalmi és gazdasági életet. Kálvin tanításából ezen a téren formailag különbözött. A kálvini teokráciától eltérően a szabad egyház, szabad államban elvét hirdette. Azt viszont akarta, hogy a szabad állam vezetésében is Krisztus akarata érvényesüljön. Ezzel tartalmilag Kálvin államtanát követte. Hitvallásos, buzgó keresztyének vezessék az államot és akkor Krisztus uralkodik a politikában. Ennek az egyházi reformnak az előmozdítása érdekében 1874-től Kuyper országgyűlési képviselő volt. 1881-ben a forradalomellenes párt vezére. Reformokkal kívánta modernizálni, humánussá tenni a társadalmat, hogy elkerülhető legyen az elégedetlenek forradalma. 1901-1905 között Hollandia miniszterelnöke volt. Párt- és egyházi törekvései érdekében napilapot, hetilapot szerkesztett.

Sokat tett a vagyonos polgárság és az állam erőforrásainak mozgósításával a szociális bajok orvoslásáért. A közoktatás szigorú ellenőrzésével a hitvallásos, antiliberális, forradalomellenes nevelést szolgálta. Fő műve 1894-ben jelent meg 3 kötetben *Encyclopaedie der heilige godgeleerdheid* címen. Összes műve 1896-98-ban 8 kötetben került ki a sajtó alól. Magyarul 1914-ben először kiadott *A kálvinizmus lényege* című könyvének kívül még további négy olvasható.

Egyházszervezési munkája sem volt jelentéktelen Abraham Kuypernek. 1867-ben indított mozgalmat

az egyházban teológiai elvei megvalósításáért. Elvbarátait egyházi ellenfelei panaszosoknak (*doleerend*) gúnyolták. 1884-ben Amsterdamban már nyílt szakításra került sor Kuyper panaszosai és a hivatalos holland államegyház, a *Herformed Kerk* kö-

zött. 1887-ben aztán országosan megalakult a Gereformeerde Kerken Kuyper vezetésével. Az egyházközösségek száma 250-re rúgott akkor, de mindössze 70 lelkésszel. A lelkészekről megkövetelték, hogy higgyék Krisztus feltámadását. A szigorú református egyház később megerősödött és napjainkban is virágzik.

Dr. Dr. CSOHÁNY János

(folytatás a 4. oldalról)

A keresztyén ember a próbákban a legtanulékonyabb, akkor fog a legjobban az elméje. Ezért van az, hogy a nyomorúságok idején olvasott igevers jobban megmarad elménkben, mint máskor. Bizonyos hitigazságokat is jobban megérthetünk szenvedések között. Pl. az Isten szuverenitását. De nem csak elméleti jellegű ez az oktatás, hanem gyakorlati is. A keresztyén életre vonatkozó fontos szabályokat sajátíthatunk el az Istennel való kapcsolatunk és az emberekkel való kapcsolatunk területén. Ugyanakkor erősödik a mi újemberünk a tapasztalatok, az érzelmek területén - a sírás és az örvendezés által.

Próba nélkül az aranyról sem derülhet ki, hogy igaz-e vagy hamis. Ugyanígy a hitről sem. Az igaz hit megerősödik a próbában, a hamis, az ideig tartó, a feláldozó hit pedig kialszik.

Miért tartja tehát a keresztyén ember örömet az áldásokat? Azért, mert egyrészt kipróbáltatik, másrészt pedig megszilárdul az ő hite. Továbbá, mert a próba kitartást szül. Ha látjuk a jó és szép eredményt, könnyebb a próbát is örömet tartanunk. "A ti kipróbált hitetek, ami sokkal becsesebb a veszendő, de

tűz által kipróbált aranyból, dicséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtsák a Jézus Krisztus megjelenésekor." 1Pt. 1:7. Mit ér az a hit, amely nincs kipróbálva, nincs szilárdsági, terhelési próbának alá vetve? Tudnunk kell viszont azt is, hogy nem tesz ránk Isten nagyobb terhet, mint amekkorát erőnk van elhordozni. Ő tudja, hogy mekkora az erőnk, mert azt is Ő adja.

Gondolj arra kedves testvérem, hogy micsoda nagy ajándék a hit, amellyel magadhoz ölelheted a Krisztus által megszerzett lelki javakat (bűnbocsánat, örök élet) és ne tartsd furcsának, vagy éppen gonosz dolognak azt, hogy a hit ajándékozója próbára teszi azt a hitet, amelyet Ő adott. Avagy joga van hozzá nem gondolod?

Mottónak: "Boldog ember az, aki a kísértésekben kitart; mert minekutána megpróbáltatott, elveszi az életnek koronáját, amit az Úr ígért az Őt szeretőknak." Jak. 1:12

SIKÓ Mihály

Heti szolgálati alkalmak

	Barót	Brassó	Szamosújvár	Szek	Székelyudvarhely	Szovata
telefon	067-377369	068-183559	092-459594	064-228261	094-246095	065-577592
hétfő						18-tagsági
kedd	17-gyerekb.				19-hitvallás	
szerda		17-imaóra.		20-bibliaóra	19-bibliaóra	
csütörtök	19-bibliaóra	18-bibliaóra	19-bibliaóra			
péntek		16-gyerekb.		20-bibliaóra	20-fórum	
szombat		17-bibliaóra	14-gyerekb.	11-gyerekb.		
vasárnap	10-gyereki. 12-istentisz.	11-istentisz. 18-hitvallás	11-istentisz.	11-istentisz. 17-bibliaóra	10-istentisztelet 16-bibliaóra	10-istentisztelet 16.30-gyerekb.
				19-bibliaóra		18-bibliaóra
	Beregszász	Budapest	Rava	Miskolc	Kézdivásárhely	Marosvásárhely
telefon		1-2177757	065-578749-21	46-412558	094-307550	065-160701
csütörtök	17-imaóra		14-bibliaóra 16-bibliaóra		19-bibliaóra	
péntek						
szombat		18-bibliaóra			11-gyerekb.	
vasárnap	10-istentisz. 16-bibliaóra	11-istentisz.	11-istentisz. 13-gyereki.	10-istentisz. 17-istentisz.	9.30-istentisz.	10-istentisztelet 18-bibliaóra
	Székelykeresztúr		Nyékkládháza		Sepsiszentgyörgy	Nyíregyháza
telefon	094-253430		46-412558		094-307550	46-412558
szerda					15.30-bibliaóra	17-biblióra
péntek	17-bibliaóra		17.30-bibliaó.			

FELVÉTELIZŐK FIGYELMÉBE!

A Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet lehetőséget kínál az Intézet előzetes megismeréséhez azok számára, akik a következő tanévben szeretnének felvételizni. Az érdeklődők akár három napig részt vehetnek az előadásokon, áhítatokon. Megismerkedhetnek a tanárokkal, diákokkal, valamint a Károlyi Intézet tanítási alapelveivel, kollégiumi életével.

Érdeklődni és jelentkezni az iskola címén lehet, levélben, telefonon, faxon vagy drótpostán.

Várjuk a beszámolókat a missziói mezőről!

Kedves szolgatársaink, olvasóink! A Keskeny Út várja szolgálatotokkal kapcsolatos írásaitokat, híreiteket. Ha egyszerűen csak el szeretné mondani a nyilvánosság előtt, hogyan találkozta Megváltó Jézussal, azt is megírhatod. Ne feledd, a keresztyén újságírás is egy szolgálati forma!

Keskeny Út

KESKENY ÚT

***A Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet
havonta megjelenő lapja.***

Felelős szerkesztő: **PÁLL** Zoltán

Cím: Brassó, 2200-Ro, Zizinului u. 35, Bl.10, sc.B, ap.7.

Tel.: 068/183-559, E-mail: reformed@deuroconsult.ro

A KGTM címe: Miskolc, Kartács u. 1., 3527-H

Tel/Fax: 46/412-558. E-mail: kgtmi@mail.matav.hu

Internet: <http://www2.deuroconsult.ro/~reformed>